

Hepatitis B

SOAIDS

Hepatitis B is een infectie van de lever, veroorzaakt door het hepatitis B-virus. In Nederland wordt dit virus vooral overgedragen door seksueel contact. Het dringt via de slijmvliezen van de geslachtsorganen het lichaam binnen en verspreidt zich dan via de bloedbaan naar de lever. Daar nestelt het virus zich in de levercellen en veroorzaakt een ontsteking. De omvang van de klachten is wisselend. Soms zijn er helemaal geen klachten, maar op de lange termijn kan er blijvende schade aan de lever optreden.

Vaak is het lichaam het virus binnen een half jaar de baas en de infectie is dan voorbij. Dit kan met behulp van bloedonderzoek worden aangetoond. Het virus is dan verdwenen uit het bloed en het lichaam heeft antistoffen aangemaakt. Iemand is dan niet meer besmettelijk en bovendien beschermd tegen een eventuele nieuwe besmetting met het hepatitis B-virus. Soms kan het lichaam het virus niet aan. Er ontstaat dan een chronische hepatitis B-infectie. Iemand met een chronische infectie (ook wel 'drager' genoemd) is nog wel besmettelijk voor anderen. De kans dat iemand 'drager' wordt, is groter als de infectie op jonge leeftijd wordt opgelopen. Hoe langer je als drager geïnficeerd bent met het virus, hoe groter ook de kans dat er blijvende schade optreedt in de lever. Er kan ten slotte zelfs leverkanker ontstaan.

Hepatitis B is erg besmettelijk. Het virus bevindt zich in het bloed, maar ook in andere lichaamsvloeistoffen, zoals sperma, speeksel en vaginaal vocht.

Hoe krijg je hepatitis B?

Iemand kan een hepatitis B-infectie op verschillende manieren krijgen. Bij voorbeeld door:

Seksueel contact

Het gaat dan vooral om onbeschermd seksueel contact met penetratie (penis in vagina en penis in anus). Overdracht vindt plaats door contact van sperma en vaginaal vocht met slijmvliezen van de partner. Beschadigingen van het slijmvlies die vaak met het blote oog niet te zien zijn, vergroten de kans op infectie. Daarom geeft anaal seksueel contact het grootste risico om hepatitis op te lopen. Slijmvliezen rond en in de anus kunnen namelijk gemakkelijker beschadigd raken. Slijmvliesbeschadigingen kunnen ook het gevolg zijn van andere soa's. Zo verhoogt het hebben van een soa het risico op het oplopen van hepatitis B.

Het risico op hepatitis B tijdens seksueel contact is groter tijdens de menstruatie. Bij onbeschermd orale seks (pijpen en beffen) is er maar een klein risico op hepatitis B-overdracht. Hoewel het hepatitis B-virus ook in speeksel voorkomt, raakt iemand niet door tongzoenen besmet.

Bloed-bloedcontact

Besmetting kan via besmet bloed plaatsvinden. Bijvoorbeeld door het gezamenlijk gebruiken van naalden en andere attributen zoals rietjes voor drugsgebruik, het gebruik van besmette instrumenten of toediening van besmette bloedproducten in ziekenhuizen en het zich per ongeluk prikken aan een besmette naald door medisch personeel. Infectie komt ook voor via niet hygiënische accupunctuur, tatoeage en piercing of door het gemeenschappelijk gebruik van scheermesjes en tandenborstels.

Tijdens de geboorte

Als de moeder het hepatitis B-virus in het bloed heeft, is de kans groot dat zij het virus tijdens de zwangerschap of bij de bevalling doorgeeft aan haar kind.

Overige vormen van overdracht

Overdracht van het hepatitis B-virus komt ook voor tussen gezinsleden in een gezamenlijk huishouden of onder personen in een instelling. Deze vorm van overdracht is mogelijk door gemeenschappelijk gebruik van scheermesjes en tandenborstels en wellicht ook door ongemerkt bloed-bloedcontact. Ook kan iemand de infectie oplopen als hij gebeten wordt door iemand met hepatitis B.

Klachten

Meestal verloopt een infectie met hepatitis B zonder symptomen en dus onopgemerkt. Een minderheid van de geïnficeerden krijgt wél klachten. Veel voorkomende klachten zijn vermoeidheid, verhoging, spier- en gewrichtspijn, lusteloosheid, misselijkheid, pijn in de bovenbuik. Ook huidafwijkingen en gewrichtsontstekingen komen voor. Deze klachten worden in een aantal gevallen gevolgd door een periode van geelzucht: het geel zien van het oogwit en de huid, in combinatie met donkere urine (als oude thee), en soms ook ontkleurde ontlasting (stopverfkleurig). Klachten ontstaan gemiddeld twee tot drie maanden na het moment van de infectie.

De klachten duren van enkele weken tot maximaal zes maanden. Ook als alle andere klachten al zijn verdwenen kan iemand nog maandenlang moe blijven.

Mogelijke gevolgen van hepatitis B

Bij chronische actieve hepatitis B veroorzaakt het hepatitis B-virus een langdurige (chronische) ontsteking in de lever. Deze chronische infectie kan op den duur ernstige gevolgen hebben, omdat er littekenweefsel in de lever ontstaat (levercirrose). Bij levercirrose functioneert de lever minder goed, waardoor er uiteenlopende klachten kunnen ontstaan. Ook is er een verhoogd risico op leverkanker.

Behandeling

Bij acute hepatitis B worden geen geneesmiddelen gegeven. De ziekte gaat meestal binnen een half jaar vanzelf weer over. Het advies is om zoveel mogelijk rust te nemen. Het gebruik van alcohol en voedingsmiddelen die slecht worden verdragen (zoals vet en koffie) wordt afgeraden.

Bij de chronische hepatitis B worden wel medicijnen voorgeschreven. Bij 40 procent van de geïnfekteerden wordt het virus hierdoor geremd. In 10 procent van de gevallen verdwijnt het virus uit het bloed.

Vaccinatie

In Nederland worden groepen met een verhoogd risico op hepatitis B gratis gevaccineerd. Dit zijn bijvoorbeeld prostituees, druggebruikers en mannen die seks hebben met mannen. Het vaccin dat hiervoor wordt gebruikt is veilig en effectief.

De vaccinatie bestaat uit drie injecties waarbij de tweede een maand na de eerste vaccinatie wordt gegeven en de derde vijf maanden na de tweede vaccinatie. Iemand die is gevaccineerd, is langdurig beschermd tegen hepatitis B.

Ook is het mogelijk om antistoffen tegen hepatitis B toe te dienen als iemand met het virus in aanraking is geweest, zoals bij een prikaccident of na onbeschermd seksueel contact met iemand die met hepatitis B is geïnfecteerd. Dat is alleen zinvol kort na de mogelijke infectie, liefst binnen 24 uur (tot maximaal zeven dagen). Baby's van moeders met hepatitis B krijgen meteen na de geboorte antistoffen toegediend. Vervolgens krijgen ze tegelijk met de DKTP-prik een volledige inenting tegen hepatitis B. Als bekend is dat de vader drager is van het virus en de moeder niet, wordt eveneens een volledige vaccinatie van de baby aangeraden. Het toedienen van antistoffen na de geboorte is dan niet nodig.

Adviezen ten aanzien van seksuele partner(s), gezinsleden en huisgenoten

Wanneer iemand weet dat hij of zij drager is van het hepatitis B-virus wordt aangeraden de vaste (seks)partner, gezinsleden en huisgenoten tegen hepatitis B te vaccineren. Deze vaccinatie wordt door de AWBZ vergoed en uitgevoerd door de GGD.

Overige vormen van virale hepatitis

Hepatitis A

Deze vorm van hepatitis wordt veroorzaakt door het hepatitis A-virus. Dit virus komt via de mond en het maagdarmkanaal in de lever terecht en veroorzaakt daar een ontsteking. De klachten van een hepatitis A-infectie zijn dezelfde als bij hepatitis B. Bij kinderen verloopt de infectie meestal onopgemerkt. Hepatitis A geneest spontaan binnen enkele weken, meestal zonder problemen. Hepatitis A leidt niet tot levercirrose of leverkanker. Hepatitis A is in sommige gevallen seksueel overdraagbaar, bijvoorbeeld door de anus te likken van een geïnficeerd persoon ('rimmen').

Hepatitis C

Hepatitis C is de benaming voor een leverontsteking door infectie met het hepatitis C-virus. Overdracht gebeurt voornamelijk via contact met besmet bloed, bijvoorbeeld bij drugsgebruikers, die elkaars attributen gebruiken, zoals rietjes of spuiten. De laatste jaren wordt bij een bepaalde groep geïnficeerden seksuele overdracht van hepatitis C steeds vaker gezien, namelijk bij hiv-positieve homomannen. Het is nog niet helemaal duidelijk hoe het virus tijdens het seksuele contact precies wordt overgedragen. Dat moet nog verder worden onderzocht. Een infectie met Hepatitis C verloopt meestal onopgemerkt. Soms geeft het klachten van vermoeidheid en geelzucht. Zonder behandeling wordt de infectie bij het grootste deel van de geïnficeerden chronisch. Dit kan uiteindelijk leiden tot complicaties, zoals levercirrose en leverkanker (zoals bij hepatitis B).

Partnerwaarschuwing

Bij acute hepatitis B is het belangrijk dat seksuele partners op de hoogte worden gebracht en zich ook laten testen. Dit geldt voor alle partners uit de zes maanden voorafgaande aan de diagnose. Bij chronisch dragerschap kan die periode langer zijn. Ook anderen uit de leefomgeving die mogelijk risico hebben gelopen, zoals huisgenoten of personen met wie drugsattributen gedeeld zijn, moeten worden getest.

Meer informatie

Meer informatie over hepatitis B en andere soa's is te vinden op de website van Soa Aids Nederland. Soa Aids Nederland is het expertisecentrum op het gebied van hiv-infectie en andere soa's. Op www.soa aids.nl staat uitgebreide informatie over hiv-infectie en andere soa's. Voor jongeren is er de informatie-site www.sense.info.

Meer informatie over hepatitis biedt het Nationaal Hepatitis Centrum: www.hepatitis.nl.

Voor meer vragen over soa's, bel de Aids Soa Infolijn

0900 – 204 204 0 (0,10 ct pm)
ma t/m wo 10.00u tot 20.00u
do en vrij 14.00u tot 20.00u
of mail naar: infolijn@soa aids.nl

Soa Aids Nederland spant zich in om de informatie in al haar voorlichtingsmateriaal zo nauwkeurig en betrouwbaar mogelijk aan te bieden. Toch aanvaardt Soa Aids Nederland geen aansprakelijkheid voor schade als gevolg van het gebruik van de folder. De informatie in onze folders mag nooit worden beschouwd als vervanging van een consult of een persoonlijk bezoek aan arts of specialist.